

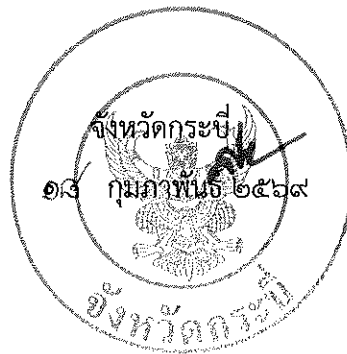

ที่ กบ ๐๐๒๓.๓/ว ส/๒๗

ถึง ที่ว่าการอำเภอ ทุกอำเภอ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ และสำนักงานเทศบาลเมืองกระบี่

ด้วยจังหวัดกระบี่ได้รับแจ้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่า คณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ รับทราบรายงานกรณีทีหน่วยงานของรัฐยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน ตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (เรื่อง การบริหารจัดการของเรือนจำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง กรณีการดำเนินงานด้านสุขาภิบาลอาหาร น้ำดื่ม-น้ำใช้ และโภชนาการของผู้ต้องขังในเรือนจำ) ตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอ และมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินในเรื่องดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสรุปผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ/ความเห็นในภาพรวม ส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยมีข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงมหาดไทย ด้านการปฏิบัติตามหลักสากล โดยให้การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง กรุงเทพมหานคร และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยให้คำปรึกษาทางการประเมินคุณภาพน้ำที่ส่งเข้าเรือนจำ กรณีให้กรมราชทัณฑ์ พิจารณาดำเนินการจัดทำแบบสอบถามการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ต้องขังเกี่ยวกับน้ำดื่ม - น้ำใช้ สำหรับผู้ต้องขัง ให้สอดคล้องกับแนวทางข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (ข้อกำหนดแมนเดลา)

จังหวัดกระบี่พิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินงานด้านสุขาภิบาลอาหาร น้ำดื่ม-น้ำใช้ และโภชนาการของผู้ต้องขังในเรือนจำเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา ให้คำปรึกษาด้านการประเมินคุณภาพน้ำ กรณีได้รับแจ้งจากหน่วยงานสังกัดกรมราชทัณฑ์ในพื้นที่ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ สำหรับอำเภอขอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ทราบและดำเนินการต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร. /โทรสาร ๐-๗๕๖๑-๑๘๙๙

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจ
เลขที่ ๒๐๖
วันที่ ๑๕ มี.ค. ๒๕๖๙
เรื่อง

ที่ มท ๐๘๑๐.๔/ว ๕๓๓

ถึง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทุกจังหวัด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีว่า คณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ รับทราบรายงานกรณีที่หน่วยงานของรัฐยังมีได้ ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (เรื่อง การบริหารจัดการของเรือนจำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง กรณีการดำเนินงานด้านสุขาภิบาลอาหาร น้ำดื่ม - น้ำใช้ และโภชนาการของผู้ต้องขังในเรือนจำ) ตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอ และมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินในเรื่องดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสรุปผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ/ความเห็นในภาพรวม ส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอ คณะรัฐมนตรีต่อไป โดยมีข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงมหาดไทย ด้านการปฏิบัติ ตามหลักสากล โดยให้การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง กรุงเทพมหานคร และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยให้คำปรึกษาทางการประเมินคุณภาพน้ำที่ส่งเข้าเรือนจำ กรณีให้กรมราชทัณฑ์พิจารณา ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ต้องขังเกี่ยวกับน้ำดื่ม - น้ำใช้ สำหรับผู้ต้องขัง ให้สอดคล้องกับแนวทางข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (ข้อกำหนด แมนเดลา)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณา ให้คำปรึกษาด้านการประเมินคุณภาพน้ำ กรณีได้รับแจ้งจากหน่วยงานสังกัดกรมราชทัณฑ์ในพื้นที่ รายละเอียด ปรากฏตาม QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๑๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๖๙๓๑
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ด่วนที่สุด

กรม.ศษ.ศป. 09.2
เลขรับที่ 9220
วันที่ 21 พ.ย. 68

5283

สำนักงานรัฐมนตรี	รับที่ 8140
วันที่ 21 พ.ย. 2568	วันที่ 21 พ.ย. 2568
เวลา 9.15 น.	
กระทรวงมหาดไทย	
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีไทย	
ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300	
โทร 28 พ.ย. 2568	
เลขรับ 49379	

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๓๐๒๑๑

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

เรื่อง รายงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรีกรณีที่หน่วยงานของรัฐยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕
หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (เรื่อง การบริหารจัดการ
ของเรือนจำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง กรณีการดำเนินงานด้านสุขาภิบาลอาหาร น้ำดื่ม - น้ำใช้ และโภชนาการ
ของผู้ต้องขังในเรือนจำ)

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด่วนที่สุด ที่ ผผ.๑๓๐๑/๓๕๑
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘

สำนักนโยบายและแผน สป.	รับที่ 21 พ.ย. 2568
เลขรับที่ 10243	วันที่ 21 พ.ย. 2568
เวลา 11:38	

ด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินได้เสนอรายงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรีกรณีที่หน่วยงานของรัฐยังมีได้ปฏิบัติ
ให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
(เรื่อง การบริหารจัดการของเรือนจำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง กรณีการดำเนินงานด้านสุขาภิบาลอาหาร น้ำดื่ม - น้ำใช้
และโภชนาการของผู้ต้องขังในเรือนจำ) ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ว่า

๑. รับทราบรายงานกรณีที่หน่วยงานของรัฐยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕
หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (เรื่อง การบริหารจัดการของเรือนจำ
ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง กรณีการดำเนินงานด้านสุขาภิบาลอาหาร น้ำดื่ม - น้ำใช้ และโภชนาการของผู้ต้องขัง
ในเรือนจำ) ตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอ

๒. มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน
ในเรื่องนี้ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย (การประสานครหลวง การประปา
ส่วนภูมิภาค องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร) กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการ
อาหารและยา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมอนามัย) สำนักงบประมาณ สภาองค์กรของผู้บริโภค สำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้กระทรวงยุติธรรมสรุปผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ/ความเห็นในภาพรวม
แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงเรียนยืนยันมา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาววรรณี ตั้งอารมณีมัน)

ผู้อำนวยการกองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด
ที่ มท ๐๑๐๒/ 6879

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย
เพื่อโปรดทราบและดำเนินการ

(นายชัยวัฒน์ ดวงสอดศรี)

หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรีฯ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

โทร. ๐-๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๒๒ (ศุภกิตต์), ๑๕๓๒ (อรณิชา)
โทรสาร ๐-๒๒๘๐-๑๔๔๖ www.soc.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

พ.น.ก. จิตติธรรม ๒๖.๑.๖๘

ด่วนที่สุด

ที่ ผผ ๑๓๐๑/ ๓๕๑

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๕
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง รายงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรีกรณีที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕
หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน เรื่อง การบริหารจัดการของเรือนจำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง
กรณีการดำเนินงานด้านสุขาภิบาลอาหาร น้ำดื่ม-น้ำใช้ และโภชนาการของผู้ต้องขังในเรือนจำ

ด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาเห็นว่า ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐ
มีการดำเนินการและพัฒนาคุณภาพด้านสุขาภิบาลอาหาร น้ำดื่ม-น้ำใช้ และโภชนาการของผู้ต้องขังในความควบคุม
ของกรมราชทัณฑ์อย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักการพื้นฐานของการบริหารงานที่ดี แต่จากสภาพการณ์ในปัจจุบัน
ยังคงปรากฏข้อเท็จจริงผ่านสื่อต่าง ๆ ตลอดจนการร้องเรียนของผู้ต้องขังจากเรือนจำและทัณฑสถาน
หลายแห่ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการบริหารจัดการคุณภาพอาหารและน้ำสะอาดที่ยังไม่สามารถ
ดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควร ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๓ ที่กำหนดให้รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตาม
และบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ซึ่งหมายรวมถึงการดำเนินการเพื่อให้การบริหารจัดการของเรือนจำ
ทัณฑสถาน และสถานกักขัง ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็นไปตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐
ประกอบระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการอนามัย และการสุขาภิบาลของผู้ต้องขัง
พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพอาหารและน้ำสะอาดบริโภคในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ตลอดจนเป็นมาตรฐาน
ที่ยอมรับในระดับสากล สอดรับกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์อันเป็นเป้าหมายสำคัญให้การขับเคลื่อนพัฒนาประเทศไทย
เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๐ (๓)
ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ (๓)
กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีภารกิจในการติดตามตรวจสอบและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่
หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องและครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงอาศัย
อำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐
ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อจัดทำรายงานผู้ตรวจการแผ่นดินพร้อมข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

/เสนอต่อคณะรัฐมนตรี...

เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๐ (๓) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ (๓) และมาตรา ๓๕

สืบเนื่องจากเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้พิจารณาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงจากเอกสาร งานวิจัย การให้ข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง การลงพื้นที่แสวงหาข้อเท็จจริง และการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคอย่างรอบด้านแล้วเห็นว่า ปัญหาด้านคุณภาพอาหารและน้ำสะอาด รวมทั้งโภชนาการอาหาร ของผู้ต้องขังในเรือนจำ และการปฏิบัติตามข้อกำหนดขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ซึ่งยังไม่เป็นไปอย่างเต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควรนั้น เป็นเรื่องที่ส่งผลโดยตรงต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องขัง และสะท้อนถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ครบถ้วนถูกต้องตามหมวด ๕ แห่งรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ทั้งนี้ แม้กรมราชทัณฑ์กำหนดแนวทางปฏิบัติและคู่มือ ตลอดจนมีหนังสือกำชับเรือนจำและทัณฑสถานทุกแห่ง ในการควบคุมดูแลคุณภาพอาหารและน้ำ รวมทั้ง โภชนาการอาหารของผู้ต้องขังในเรือนจำ แต่จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่ามีข้อจำกัดในหลายมิติ อาทิ การร่วมสังเกตการณ์ในขั้นตอนการตรวจรับอาหารดิบยังไม่เป็นมาตรฐานในภาพรวมทั้งในด้านระยะเวลา และความเชี่ยวชาญของผู้ร่วมสังเกตการณ์ นอกจากนี้ อาหารดิบที่ใช้ในการประกอบอาหารบางรายการ ยังมีคุณภาพต่ำ ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะที่กำหนด พบการปนเปื้อนของสารอันตราย และรายการอาหาร ที่จัดให้ยังคงประกอบด้วยส่วนประกอบที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถรับประกันความปลอดภัย ของอาหารได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอ การสูญเสียน้ำหนักของอาหารหลังการปรุง ซึ่งไม่ได้รับการชดเชย อาจส่งผลกระทบต่อภาวะโภชนาการของผู้ต้องขังในระยะยาว อีกทั้งงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพื่อการจัดเลี้ยง อาหารแก่ผู้ต้องขังต่อคนต่อวันยังอยู่ในระดับที่ไม่ครอบคลุมจำนวนผู้ต้องขังจริง ทำให้การบริหารจัดการ ชาติประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกัน เรือนจำหลายแห่งยังขาดแคลนอุปกรณ์สำหรับตรวจสอบคุณภาพของอาหาร และน้ำ รวมถึงระบบกักเก็บน้ำประปาที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เห็นถึง ข้อจำกัดของกลไกการบริหารจัดการด้านสุขภาพและโภชนาการในเรือนจำ และขาดการมีส่วนร่วมจากผู้ต้องขัง ในการแสดงความเห็นต่อคุณภาพชีวิตของตนเอง ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ควรได้รับการคุ้มครองอย่างเท่าเทียม

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า การจัดทำรายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบริหารจัดการของเรือนจำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง กรณีการดำเนินงานด้านสุขภาพอาหาร น้ำดื่ม-น้ำใช้ และโภชนาการของผู้ต้องขังในเรือนจำ พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี ในการพิจารณามอบหมาย ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการศึกษาในการดูแลระบบคุณภาพอาหาร น้ำดื่ม-น้ำใช้ รวมทั้งโภชนาการ อาหารของผู้ต้องขังในเรือนจำให้เป็นไปโดยครบถ้วนถูกต้อง ตลอดจนเพิ่มเติมการดำเนินการในการรับฟัง ข้อคิดเห็นด้านคุณภาพน้ำจากผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับข้อกำหนดขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติ ต่อผู้ต้องขัง อันจะส่งผลให้การดูแลสุขภาพและความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน จึงมีข้อเสนอแนะโดยมีประเด็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามนัยมาตรา ๒๓๐ (๓) แห่งรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ (๓) และมาตรา ๓๕ ดังนี้

๑. ด้านสุขาภิบาลอาหาร

๑.๑ การตรวจรับอาหารดิบรายสิ่ง

๑) ผู้เข้าร่วมสังเกตการณ์การตรวจรับอาหารดิบรายสิ่ง

เสนอให้กรมราชทัณฑ์พิจารณากำหนดแนวทางให้เรือนจำ ทัณฑสถาน และสถานกักขัง เชิญผู้แทนจากหน่วยงานภายนอกที่เป็นกลางและมีความรู้เฉพาะด้าน (นอกเหนือจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) รวมจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน เข้าร่วมสังเกตการณ์การตรวจรับอาหารดิบรายสิ่งตามคุณลักษณะอาหาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมคุณภาพวัตถุดิบอาหารและเสริมสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และยกระดับความเชื่อมั่นในกระบวนการตรวจรับวัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหารของเรือนจำ โดยเข้าร่วมสังเกตการณ์ในลักษณะหมุนเวียน อย่างน้อยเดือนละครั้ง ดังนี้

(๑) ด้านการตรวจสอบและป้องกันการทุจริต ได้แก่ เครือข่ายพลเมืองด้านการทุจริตในรูปแบบของ ชมรม STRONG - จิตพอเพียงด้านทุจริต ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเฝ้าระวังการใช้อำนาจรัฐและส่งเสริมจริยธรรมในพื้นที่ทั่วประเทศ เข้าร่วมสังเกตการณ์การตรวจรับอาหารดิบรายสิ่ง และอาจเชิญผู้แทนจาก ป.ป.ช. หรือเครือข่ายเข้าร่วมให้คำปรึกษาในกระบวนการตรวจรับอาหารดิบรายสิ่งด้วย จะช่วยเพิ่มแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ มีจรรยาบรรณ และโปร่งใสมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังส่งเสริมกลไกการตรวจสอบโดยภาคประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล

(๒) ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ได้แก่ สภากงักกรของผู้บริโภค ซึ่งเป็นองค์กรตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภากงักกรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวแทนของผู้บริโภคสะท้อนข้อเท็จจริงอย่างเป็นกลางเพื่อคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของผู้บริโภคในทุกมิติ โดยมีเครือข่ายและหน่วยงานประจำจังหวัดทั่วประเทศที่สามารถเข้าถึงข้อเท็จจริงในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว การมีส่วนร่วมของผู้แทนจากองค์กรผู้บริโภคจะช่วยสะท้อนความห่วงใยจากภาคประชาชนต่อคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารที่จัดเตรียมให้แก่ผู้ต้องขัง อันเป็นการเคารพในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน และสร้างมาตรฐานคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับหลักการสากล

(๓) ด้านสาธารณสุขและสุขาภิบาลอาหาร ได้แก่ หน่วยงานภายใต้กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สุขาภิบาลอาหาร และน้ำสะอาด มีความเชี่ยวชาญความรู้ความสามารถในการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และสุขาภิบาลอาหารและน้ำในเรือนจำ ตลอดจนการควบคุมโรคที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหารและน้ำไม่ปลอดภัย ด้านความสะอาด การเก็บรักษา การขนส่ง และการควบคุมความเสี่ยงจากการปนเปื้อน เพื่อป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพประชาชน โดยเฉพาะในสถานที่ควบคุม เช่น เรือนจำ ทัณฑสถาน และสถานกักขัง

ทั้งนี้ ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบระดับเขต โดยแบ่งกลุ่มดูแลตามจำนวนเขตเรือนจำ ซึ่งอาจกำหนดเป็น ๔ - ๕ คณะ เพื่อให้สามารถครอบคลุมการดำเนินงานในระดับภูมิภาคได้อย่างทั่วถึง

๒) การสุ่มตรวจอาหารดิบรายสิ่ง

เสนอให้กรมราชทัณฑ์พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสุ่มตรวจสอบคุณลักษณะอาหารดิบรายสิ่ง โดยมีบุคคลภายนอกเข้าร่วม ทำหน้าที่สุ่มตรวจสอบอาหารดิบรายสิ่งของผู้ต้องขังผ่านการเดินทาง

/ตรวจราชการโดย...

ตรวจราชการโดยไม่แจ้งล่วงหน้า อย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อให้สามารถประเมินสภาพความเป็นจริงได้อย่างถูกต้อง และหลีกเลี่ยงการปรับเปลี่ยนหรือเตรียมการที่อาจส่งผลกระทบต่อความถูกต้องของผลการตรวจรับตลอดจนความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณที่เรือนจำได้รับจัดสรรอย่างจำกัด และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้ หากตรวจพบว่ามีกรณีไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่กรมราชทัณฑ์กำหนดให้ดำเนินการโดยเคร่งครัดต่อไป

๑.๒ การตรวจหาแหล่งเชื้อโรคทางด้านสุขาภิบาลและสารปนเปื้อนในอาหาร

๑) อุปกรณ์ตรวจหาแหล่งเชื้อโรคทางด้านสุขาภิบาล

๒) อุปกรณ์ตรวจหาสารปนเปื้อนในอาหาร

เสนอให้กรมราชทัณฑ์พิจารณาดำเนินการสำรวจความจำเป็นเพื่อกำหนดมาตรการสนับสนุนด้านอุปกรณ์ตรวจสอบสำหรับเรือนจำที่มีข้อจำกัดในการจัดหาอุปกรณ์ชุดอุปกรณ์ตรวจเชื้อโรคในอาหาร และชุดทดสอบอย่างง่ายสำหรับเฝ้าระวังคุณภาพน้ำดื่ม-ใช้ (โดยให้เรือนจำ ทณฑสถาน และสถานกักขัง นำเสนอข้อมูลมายังกรมราชทัณฑ์) เพื่อให้กรมราชทัณฑ์นำข้อมูลมาใช้ประกอบการพิจารณา กำหนดแนวทางและมาตรการเสริมที่เหมาะสมเพียงพอต่อความจำเป็นของเรือนจำนั้นต่อไป อาทิ การพิจารณานำเงินนอกงบประมาณที่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้นำเงินนำมาใช้ได้ การพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม หรือตามที่กรมราชทัณฑ์เห็นสมควร รวมทั้งเสนอให้ปรับรอบการตรวจจากเดิมปีละ ๒ ครั้ง เป็นปีละ ๔ ครั้ง เพื่อให้สามารถควบคุมคุณภาพได้ตามฤดูกาล และสามารถระบุจุดบกพร่องได้รวดเร็วขึ้น

ในกรณีการพิจารณานำเงินนอกงบประมาณที่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้นำเงินนำมาใช้จัดหาอุปกรณ์ตรวจสอบคุณภาพอาหารและน้ำนั้น เสนอให้กรมราชทัณฑ์ดำเนินการโดยมี ๒ แนวทาง ดังนี้

๑. เสนอให้กรมราชทัณฑ์พิจารณาขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง ให้สามารถเก็บเงินที่ได้จากการดำเนินงานร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขังในเรือนจำไว้ใช้จ่ายโดยไม่ต้องนำส่งคลัง และยกเว้นระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขังเสียใหม่ เพื่อให้กระทรวงการคลังที่พิจารณาให้ความเห็นชอบตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๔ วรรค ๔ และวรรค ๕ แล้ว จึงดำเนินการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับระเบียบดังกล่าวต่อไป

๒. เสนอให้กรมราชทัณฑ์พิจารณาใช้จ่ายเงินผลพลอยได้จากการดำเนินงานฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง ภายในกรอบร้อยละ ๖๐ ของเงินผลพลอยได้ที่เรือนจำนำส่งกรมราชทัณฑ์เป็นทุนพัฒนาพฤตินิสัย ตามข้อ ๗ (๒) และข้อ ๑๓ (๑) แห่งระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยเงินผลพลอยได้จากการดำเนินงานฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยการอนุมัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด และสอดคล้องกับข้อ ๑๑ ข้อ ๑๓ และข้อ ๖ แห่งระเบียบฉบับเดียวกัน

ทั้งนี้ ในระหว่างการดำเนินการทั้งสองประการข้างต้น ให้กรมราชทัณฑ์พิจารณาสนับสนุนหรือจัดสรรงบประมาณให้แก่เรือนจำ ทณฑสถาน และสถานกักขัง ที่ประสบปัญหาไปพลางก่อน

๒. ด้านโภชนาการอาหาร

๒.๑ การกำหนดรายการอาหาร

เสนอให้กรมราชทัณฑ์เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังมีส่วนร่วมในการเสนอรายการอาหารตามความต้องการและสภาพสุขภาพของตน และเน้นการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ต้องขังในการกำหนดรายการอาหารอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ เสนอให้กรมราชทัณฑ์คัดกรองและปรับปรุง

รายการอาหารที่มีความเสี่ยงสูงต่อคุณภาพและความปลอดภัย เช่น การยกเลิกรายการอาหารแปรรูปบางประเภท อาทิ ลูกชิ้นหรือปลาแปรรูปที่ยากต่อการควบคุมคุณภาพ และเสนอให้กรมราชทัณฑ์ขยายทางเลือกของรายการอาหารจากเดิม ๑๐๐ รายการเป็น ๑๕๐-๒๐๐ รายการ โดยให้ผู้ต้องขังมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณากำหนดรายการอาหารร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

๒.๒ งบประมาณการจัดเลี้ยงอาหารแก่ผู้ต้องขัง

เสนอให้สำนักงบประมาณดำเนินการทบทวนและปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดเลี้ยงอาหารผู้ต้องขัง ให้สอดคล้องกับจำนวนผู้ต้องขังซึ่งอยู่ในความควบคุมจริงในแต่ละปี (อัตราเฉลี่ยช่วงสูงสุดและต่ำสุด) เพื่อให้การบริหารจัดการด้านโภชนาการอาหารในเรือนจำสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามหลักสุขาภิบาลและโภชนาการที่เหมาะสม ทั้งนี้ การจัดสรรงบประมาณโดยการคาดการณ์จากสถานการณ์จริงจะช่วยลดปัญหาความคลาดเคลื่อนระหว่างทรัพยากรที่ได้รับและความต้องการใช้งานจริง อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อทั้งปริมาณและคุณภาพของอาหารที่ผู้ต้องขังได้รับ ตลอดจนสนับสนุนให้เรือนจำสามารถวางแผนจัดหาและบริหารวัตถุดิบได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับภารกิจตามหลักสิทธิมนุษยชนและพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี

๒.๓ ปริมาณและพลังงานอาหารที่ผู้ต้องขังได้รับ

เสนอให้กรมราชทัณฑ์พิจารณาหาแนวทางที่ชัดเจนในการกำหนดน้ำหนักสุทธิของอาหารดิบรายสิ่งก่อนและหลังปรุง และอัตราการสูญเสียน้ำหนักมาตรฐาน โดยคำนึงถึงปริมาณสารอาหารเพียงพอที่ผู้ต้องขังพึงได้รับในแต่ละมื้อ โดยอาศัยระบบฐานข้อมูลดิจิทัลสำเร็จรูปที่จัดทำโดยกรมราชทัณฑ์ เพื่อให้การบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อวัตถุดิบ การหตัตวของอาหารและการแจกจ่ายอาหารแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพิ่มประสิทธิภาพการวางแผน ควบคุม และประเมินผลด้านโภชนาการ รวมทั้งจัดอบรมเจ้าหน้าที่สุททรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการควบคุมอุณหภูมิ วิธีการประกอบอาหาร และการจัดการวัตถุดิบเพื่อลดการสูญเสียที่ไม่จำเป็น นอกจากนี้ ควรจัดให้มีการหารือร่วมกับกรมอนามัยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้แนวทางการจัดอาหารมีความทันสมัย ครบถ้วน เพียงพอ และหลากหลาย โดยควรมีการทบทวนคู่มือและแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งควรเชื่อมโยงกับข้อจำกัดด้านงบประมาณที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพอาหาร

๓. ด้านน้ำดื่ม-น้ำใช้

๓.๑ อุปกรณ์ตรวจสอบคุณภาพน้ำ

เสนอให้กรมราชทัณฑ์ดำเนินการสำรวจความจำเป็นเพื่อกำหนดมาตรการสนับสนุนด้านอุปกรณ์ตรวจสอบ เสนอให้กรมราชทัณฑ์พิจารณาดำเนินการสำรวจเรือนจำที่มีข้อจำกัดในการจัดหาชุดทดสอบอย่างง่ายสำหรับเฝ้าระวังคุณภาพน้ำดื่ม-น้ำใช้ (โดยให้เรือนจำนำเสนอข้อมูลมายังกรมราชทัณฑ์) เพื่อให้กรมราชทัณฑ์นำข้อมูลมาใช้ประกอบการพิจารณากำหนดแนวทางและมาตรการเสริมที่เหมาะสมเพียงพอต่อความจำเป็นของเรือนจำนั้นต่อไป โดยมีแนวทางการจัดหาอุปกรณ์ตรวจสอบคุณภาพน้ำ โดยแบ่งเป็น ๒ แนวทาง ดังนี้

๑) เสนอให้กรมราชทัณฑ์พิจารณาขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง ให้สามารถเก็บเงินที่ได้จากการดำเนินงานร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขังในเรือนจำไว้ใช้จ่ายโดยไม่ต้องนำส่งคลัง และยกวางระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขังเสียใหม่ เพื่อให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้ความเห็นชอบตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๔ วรรค ๔ และวรรค ๕ และจัดทำคู่มือปฏิบัติงานร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับระเบียบดังกล่าวต่อไป

๒) เสนอให้กรมราชทัณฑ์พิจารณาใช้จ่ายเงินผลพลอยได้จากการดำเนินงานฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง ภายในกรอบร้อยละ ๒๐ ของเงินผลพลอยได้ที่เรือนจำนำส่งกรมราชทัณฑ์เป็นทุนพัฒนาพฤตินิสัย ตามข้อ ๗ (๒) และข้อ ๑๑ (๑) แห่งระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยเงินผลพลอยได้จากการดำเนินงานฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยการอนุมัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด และสอดคล้องกับข้อ ๑๑ ข้อ ๑๓ และข้อ ๖ แห่งระเบียบฉบับเดียวกัน

ทั้งนี้ ในระหว่างการดำเนินการทั้งสองประการข้างต้น ให้กรมราชทัณฑ์พิจารณาสนับสนุนหรือจัดสรรงบประมาณให้แก่เรือนจำ ทัดตสถานที่ และสถานกักขัง ที่ประสบปัญหาไปพลางก่อน

นอกจากนั้น ยังเสนอให้กรมราชทัณฑ์พิจารณาเน้นย้ำเรือนจำดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการบำรุงรักษาระบบน้ำดื่ม-น้ำใช้ อยู่เสมอ และให้แจ้งข้อมูลให้ชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาดังกล่าว หากเรือนจำไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ หรือได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ (ตามแนวทางปัจจุบันที่เรือนจำดำเนินการอยู่ คือ ให้ดำเนินการเบิกจ่ายจากกรมราชทัณฑ์เพื่อพิจารณาใช้จ่ายเงินผลพลอยได้จากการดำเนินงานฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง ซึ่งหากไม่เพียงพอจึงสามารถใช้เงินร้านสหกรณ์ผู้ต้องขัง เพื่อเป็นสวัสดิการผู้ต้องขังต่อไป) รวมทั้งควรพิจารณาให้เรือนจำจัดทำโครงการและประสานขอรับการสนับสนุนจากกรุงเทพมหานครหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่แล้วแต่กรณี ทั้งการดูแลคุณภาพน้ำและอุปกรณ์ตรวจสอบคุณภาพน้ำ เพื่อเป็นกลไกพัฒนารักษาระบบน้ำดื่ม-น้ำใช้ของผู้ต้องขังในเรือนจำ เพิ่มประสิทธิภาพและความยั่งยืนของระบบน้ำในเรือนจำ และช่วยลดภาระด้านงบประมาณของกรมราชทัณฑ์ อันจะนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานด้านสุขาภิบาลในเรือนจำอย่างต่อเนื่อง

๓.๒ อุปกรณ์กักเก็บน้ำ

เสนอให้กรมราชทัณฑ์พิจารณาสนับสนุนงบประมาณเพื่อก่อสร้างถังกักเก็บน้ำขนาดเหมาะสมในเรือนจำที่มีผู้ต้องขังหนาแน่นหรือขาดแคลนระบบสำรองน้ำ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน รองรับภาวะวิกฤต และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังอย่างเหมาะสมตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยในเบื้องต้นเสนอให้กรมราชทัณฑ์ดำเนินการสำรวจความจำเป็นเพื่อกำหนดมาตรการสนับสนุนด้านงบประมาณ (โดยให้เรือนจำนำเสนอข้อมูลมายังกรมราชทัณฑ์) เพื่อให้กรมราชทัณฑ์นำข้อมูลมาใช้ประกอบการพิจารณากำหนดแนวทางและมาตรการเสริมที่เหมาะสมเพียงพอต่อความจำเป็นต่อไป

๓.๓ อุปกรณ์ปรับปรุงคุณภาพน้ำ

เสนอให้กรมราชทัณฑ์พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณสำหรับปรับปรุงคุณภาพน้ำในเรือนจำให้สอดคล้องกับระดับความเร่งด่วนของปัญหา และความจำเป็นตามลักษณะการใช้งานของแต่ละพื้นที่ และจัดลำดับความสำคัญของเรือนจำที่มีความแออัด เพื่อของงบประมาณปรับปรุงตามแผนระยะยาว โดยอาจใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ เช่น จำนวนจุดใช้น้ำ ประวัติการได้รับงบประมาณสนับสนุนในรอบปีที่ผ่านมา และผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำย้อนหลัง เพื่อจัดลำดับความสำคัญและให้การสนับสนุนอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง นอกจากนี้ ควรพิจารณาปรับเพิ่มงบประมาณในภาพรวมให้เพียงพอและเหมาะสมกับภาระการบำรุงรักษาเครื่องกรองน้ำที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในแต่ละเรือนจำ ตลอดจนควรส่งเสริมให้เรือนจำมีอุปกรณ์ตรวจวัดคุณภาพน้ำที่ได้มาตรฐานอย่างเพียงพอ ตรวจสอบคุณภาพน้ำตามรอบเวลา เช่น ชุดทดสอบคลอรีนอิสระ เครื่องตรวจวัดค่าความเป็นกรด-ด่าง หรือชุดทดสอบการปนเปื้อนของเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อให้สามารถเฝ้าระวังและประเมินความปลอดภัยของน้ำบริโภคได้อย่างต่อเนื่อง และดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างทันทั่วทั้งที่ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายของโรคติดต่อในระบบทางเดินอาหาร และส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของผู้ต้องขังในระยะยาว อันเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชนและมาตรฐานด้านสาธารณสุขในสถานควบคุม

๔. ด้านการปฏิบัติตามหลักสากล

เสนอให้กรมราชทัณฑ์พิจารณากำหนดกลไกการมีส่วนร่วมของผู้ต้องขังโดยการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ต้องขังเกี่ยวกับน้ำดื่ม-น้ำใช้สำหรับผู้ต้องขัง ให้สอดคล้องกับแนวทางข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (ข้อกำหนดแมนเดลา) และพิจารณาจัดทำแบบสอบถามครอบคลุมทั้งประเด็นความสะอาด ความเพียงพอ และการเข้าถึงน้ำดื่ม-น้ำใช้ โดยอ้างอิงแนวทางตามแบบประเมินสำหรับกลไกการตรวจสอบภายใน ที่จัดทำโดยสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) เพื่อเป็นแนวทางการประเมินผลของการดำเนินการตามข้อกำหนดแมนเดลา ทั้งนี้ ให้กรมราชทัณฑ์พิจารณาคำเนินงานจัดทำแบบสอบถามร่วมกันระหว่าง *

- กรมราชทัณฑ์: เป็นหน่วยงานหลักในการกำกับดูแลและจัดทำแผนปฏิบัติการ
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข: เป็นหน่วยให้คำปรึกษาทางวิชาการด้านสุขาภิบาล

น้ำและโภชนาการอาหาร

* การประสานส่วนภูมิภาค/การประสานนครหลวง กรุงเทพมหานคร/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: เป็นหน่วยให้คำปรึกษาทางการประเมินคุณภาพน้ำที่ส่งเข้าเรือนจำ

- กระทรวงการต่างประเทศ และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) (TIJ) เป็นหน่วยให้คำปรึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประเทศไทยและเชื่อมโยงแนวคิดตามหลักสากลสู่การปฏิบัติในระดับประเทศ

โดยให้เรือนจำดำเนินการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องทุกปี พร้อมทั้งมีระบบรายงานผลและการตอบสนองที่ชัดเจน หากพบปัญหา ทั้งนี้ ควรเริ่มดำเนินการในลักษณะโครงการนำร่องในเรือนจำระดับภูมิภาคก่อน เพื่อสังเคราะห์แนวทางและข้อเรียนรู้สู่การขยายผลระดับประเทศอย่างยั่งยืน

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต)
ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักตรวจสอบหน้าที่ของรัฐ
โทร. ๐ ๒๑๔๑.๙๒๑๙
โทรสาร ๐ ๒๑๔๑ ๙๒๓๘
www.ombudsman.go.th

สำเนาถูกต้อง
นายณัทวิทย์ ศรีประเสริฐไชย
นางสาวปัญฑารีย์ ตีประเสริฐไทย
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๗ ๘ พ.ย. ๒๕๖๘

รายงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรีกรณีที่หน่วยงานของรัฐยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (เรื่อง การบริหารจัดการของเรือนจำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง
กรณีการดำเนินงานด้านสุขาภิบาลอาหาร น้ำดื่ม-น้ำใช้ และโภชนาการของผู้ต้องขังในเรือนจำ)

